

تاکید تولیدکنندگان میگو بر ضرورت های ارتقای این صنعت؛ صنعت میگو درگیرودار بیمه، نقدینگی، بازار داخل، اجرای قوانین و صادرات

فعالان صنعت میگو در آغاز فصل پرورش این آبی رف مسائلی مانند تاخیر پرداخت خسارت و محدودیت چتر بیمه ای، کمبود نقدینگی، اجرای ناقص و کند قوانین مصوب، تبلیغ داخلی و بازاریابی خارجی را زمینه ساز افزایش مصرف داخلی این محصول و شکوفایی صادرات غیرنفتی اعلام کردند.

به گزارش ایرنا، یکی از ارزآورترین شاخه های صنعت آبی پروری کشور، پرورش و صادرات میگوست که زنجیره ای شامل تولید بچه میگو، پرورش میگو، تهیه مواد غذایی، بسته بندی، توزیع و فروش را دربرمی

گیرد.

آنگونه که رییس سازمان شیلات ایران ششم خردادماه در همایش بین المللی میگو اعلام کرد تولید بیش از دو میلیون قطعه بچه میگو در سال های گذشته سبب فعال شدن ۵۰۰ باب مزرعه با حجم تولید ۲۳ هزار تن شده است.

«حسن صالحی» شمار مرکزهای کنونی تکثیر میگو را ۴۷ واحد و مجموع ظرفیت تولید آنها را بیش از سه میلیارد قطعه اعلام کرد و افزود: اکنون هشت کارخانه تولید خوراک میگو با ظرفیت نزدیک به ۱۹۰ هزار تن، امکان تولید غذای این محصول را فراهم کرده است.

دبیرکل اتحادیه صادرکنندگان آبزیان ایران نیز در گفت و گو با ایرنا اعلام کرد، پارسال ۸۲ هزار و ۳۵۴ تن انواع آبزیان و محصولات پرورشی به بازارهای هدف صادر شد که ۱۲ هزار و ۸۵۰ تن مربوط به صادرات میگو بود.

«علی اکبر خدایی» ارزش صادرات میگو در سال ۱۳۹۴ را ۵۶ میلیون دلار اعلام کرد و گفت: میگوی ایران به بیش از ۲۰ کشور جهان صادر می شود که برخی از آنها مانند ویتنام، امارات، تایلند، مالزی، چین و اسپانیا قطب تولید میگو در منطقه خود به شمار می روند اما به دلیل کیفیت خوب محصول ایرانی، از واردات آن استقبال می کنند. به گفته خدایی، کویت، مصر، لبنان، ایتالیا، فرانسه و انگلیس دیگر واردکنندگان میگوی ایران به شمار می روند.

همچنین در سال ۱۳۹۴ این محصول کشور ما از طریق مکزیک به آمریکا صادر شد و از راه چین نیز به بازارهای کانادا راه یافت. در این میان، برخی فعالان صنعت میگو در گفت و گو با خبرگزاری جمهوری اسلامی، راه های توسعه و ارتقای عملکرد این رشته را بررسی کردند.

«غنی اسماعیلی» تولیدکننده میگو در شهر آبادان استان خوزستان، «حسن نیکدست» مدیر یک تعاونی در چابهار، «سعید یلقی» پرورش دهنده این محصول در استان کردستان، «محمد معلم» مدیرعامل اتحادیه شرکت های تعاونی آبزیان خوزستان و «حامد شاهرخ» صادرکننده نمونه کشوری و تولیدکننده انواع آبزیان در بوشهر، در این هم اندیشی شرکت کردند.

به گفته آنان، نقصان های چرخه تولید تا فروش میگو با تعامل فعالان این عرصه و مدیریت بخش خصوصی شامل تعاونی ها، اتحادیه ها و اتاق های بازرگانی قابل رفع است.

این فعالان صنعت میگو، رفع مسائلی مانند اصلاح چارچوب های محاسبه ای بیمه، روند طولانی تعیین خسارت و تاخیر در پرداخت ها، کاستی ها در بهره مندی از وام های کم بهره بانکی، تعلل در حمایت «بموقع» و

تخصیص اعتبارات تعیین شده در منابعی مانند صندوق توسعه ملی و همچنین جواز تعلق گرفته به تولیدکنندگان، نقصان در اجرای قوانین مصوب مانند آیین نامه اجرایی حفاظت و بهره برداری از منابع آبی جمهوری اسلامی ایران، تبلیغ برای افزایش مصرف داخلی میگو، تسهیل صادرات و هماهنگی بازاریابی خارجی با تولید را خواستار شدند. به گفته آنان، افزایش ارزآوری از راه صادرات غیرنفتی، اشتغالزایی در نقاط مرزی و محروم، حفظ منابع دریایی، توسعه غیرمتمرکز اقتصادی، افزایش امنیت مرزها و کاهش قاچاق از دستاوردهای شکوفایی صنعت میگو خواهد بود.

**** ویژگی های صنعت میگو**

«غنی اسماعیلی» یکی از تولیدکنندگان میگو در شهر آبادان استان خوزستان، ریسک بالای تولید را مهمترین ویژگی این صنعت دانست. وی بر اشتغالزایی بالای این صنعت تاکید کرد و گفت: یک مزرعه ۲۰ هکتاری پرورش میگو دست کم ۶ نفر را به طور مستقیم به کار می گیرد و به طور غیرمستقیم نیز برای ۵۰ نفر شغل ایجاد می کند.

«حسن نیکدست» مدیر تعاونی تولیدی در چابهار، بومی نبودن این صنعت در کشور را سبب سوددهی پایین و سختی بازاریابی برای آن در سال های گذشته اعلام کرد و افزود: اکنون به دلیل کاهش تولید جهانی، قیمت ها افزایش یافته اما انگیزه کار از دست رفته است و بسیاری از فعالان بازار میگو هنوز میزان ریسک صادراتی را زیاد می دانند.

وی گفت: تولید کنونی در حد ۱۰ درصد پتانسیل هاست بنابراین تولیدکنندگان حاشیه سود دارند اما در صورتی که بخواهیم از ۱۰۰ درصد پتانسیل موجود استفاده کنیم، نتیجه آن ورود شمار زیادی تولیدکننده به بازاری می شود که کشت محدودی دارد. بنابراین با مازاد عرضه و کاهش قیمت روبرو خواهیم شد.

وی افزود: چرخه تولید تا فروش میگو نقصان دارد و در صورت خرید تضمینی، می توان به افزایش تولید اندیشید.

«سعید یلقی» پرورش دهنده میگو در استان کردستان، نیز تولید بچه میگو با کیفیت و بهنگام و تامین غذای استاندارد را از مشکلات این بخش اعلام کرد.

به گفته «حامد شاهرخی» تولیدکننده انواع آبزیان در بوشهر، بیماری لکه سفید که پارسال شایع شد، شمار مولدهای داخلی را کاهش داد و اکنون نیز میزان مولدهای وارد شده از آمریکا کم است.

این صادرکننده نمونه کشوری پیش بینی کرد، امسال در بهترین حالت میزان تولید به ۱۸ هزار تن برسد اما دستیابی به هدف ۲۵ هزار تن در کل کشور مقداری دور از ذهن است.

**** نقدینگی و مسائل بانکی**

تولیدکننده میگو در شهر آبادان استان خوزستان از کمبود اعتبار بانکی و افزایش مراحل و رویه های اداری گلایه داشت. مدیر تعاونی تولیدی در چابهار نیز درصد سود بانکی را بالا ارزیابی کرد و گفت: بیشتر امکانات در اختیار واردات است. صادرکننده نمونه کشوری میگو در بوشهر در همین زمینه گفت: اکنون تولیدکننده بیش از ۲۲ درصد بهره بانکی می پردازد که با احتساب بیمه حتی به ۲۸ درصد می رسد.

شاهرخی تاکید کرد اکنون تولید داخلی درگیر بهره های سنگین بانکی است؛ در حالی که نرخ بهره باید تک رقمی شود تا تولید رونق بگیرد. یلقی با توجه به ابلاغ بسته حمایت از توسعه صادرات غیرنفتی، تعیین سود ۱۴ درصد برای صادرات محصولات کشاورزی را خوب ارزیابی کرد و تخصیص تسهیلات بانکی کم بهره را راهگشای توسعه دانست. در بندهای این بسته منابعی مانند تخصیص یک میلیارد دلار سپرده ارزی دوساله برای پرداخت تسهیلات به خریداران خارجی کالاها و خدمات ایرانی با نرخ ثابت حداکثر ۳٫۵ درصد و ۲۰ هزار میلیارد ریال سپرده گذاری یکساله برای ارائه تسهیلات با شرکت های صادراتی کشور آمده است.

با این همه، مدیرعامل اتحادیه شرکت های تعاونی آبریان خوزستان گفت هیچ یک از شرکت هایی که می شناسد تاکنون از صندوق توسعه ملی یک ریال دریافت نکرده اند.

معلم یادآوری کرد، اکنون در آغاز دوره پرورش قرار داریم و اگر هرچه زودتر نقدینگی های تعیین شده تزریق نشود، بسیاری از شرکت ها باید از بانک های خصوصی وام بگیرند که به دلیل سود بالا، اقتصادی نیست و ادامه این روند به از بین رفتن قدرت رقابت می انجامد.

وی تاکید کرد اکنون ۷۰ درصد تولیدکنندگان میگو در استان خوزستان به دلیل کمبود نقدینگی از چرخه این صنعت خارج شده اند که در صورت دریافت حمایت های «بموقع»، می توان این شمار مزرعه های آماده را دوباره راه انداخت.

تولیدکننده میگو در استان خوزستان، بخشودگی دیرکرد وام آسیب دیدگان از حوادث غیرمترقبه از طریق یارانه دولتی را بسیار تاثیرگذار ارزیابی کرد و نتیجه آن را ارزآوری، اشتغالزایی در نقاط مرزی و محروم، حفظ منابع دریایی، توسعه غیرمتمرکز اقتصادی، افزایش امنیت مرزها و کاهش قاچاق دانست.

**** بیمه، قوانین موجود و کاغذبازی های اداری**

مدیرعامل اتحادیه شرکت های تعاونی آبریان خوزستان گفت: تا پیش از

این، دایره پوشش بیمه ای صنعت میگو محدود بود اما امسال قرار است تولید بچه میگو نیز زیر چتر حمایتی بیمه قرار گیرد. معلم، بیمه محصولات کشاورزی را حمایت خوبی برای تولیدکنندگان دانست و افزود: با این همه، چارچوب های پرداخت غرامت بیمه به اصلاح نیاز دارد زیرا بسیاری از جدول ها براساس برداشت تولیدکننده تنظیم شده است نه خسارت وارد شده؛ بنابراین تمایل تولیدکنندگان برای بیمه محصول کم می شود.

آنگونه که «سعید یلقی» پرورش دهنده این محصول در استان کردستان گفت، نمایندگان دامپزشکی، شیلات و بانک متولی پرداخت خسارت بیمه محصولات کشاورزی باید درباره ضررهای وارد شده به تولیدکنندگان را بررسی و تایید کنند اما فرایندهای اداری آن پیچیده است و زمان زیادی می برد.

وی افزود: از یک سو بیمه باید دامنه پوشش خود را برای ریسک های بیشتر، افزایش دهد و از سوی دیگر، پس از تایید و قطعی شدن میزان خسارت، پرداخت آن به تولیدکننده «بهنگام» باشد.

اسماعیلی تاکید کرد پاسخگویی بیمه به تعهدات خود اندک است؛ در صورتی که باید هنگام بروز بیماری یا خسارت ناشی از تغییر شرایط جوی که کنترل آن از دست تولیدکننده خارج است، راه های حمایتی در نظر گرفته شود.

شاهرخی پرداخت خسارت از سوی بیمه محصولات کشاورزی را «بسیار کند» توصیف کرد و گفت: از پاییز پارسال که گزارش خسارت ها به بیمه ارایه شده، هنوز پرداختی صورت نگرفته است.

این صادرکننده نمونه کشوری افزود: هنوز جایزه صادراتی سال ۱۳۸۹ به شرکت های استان بوشهر تعلق نگرفته است.

مدیرعامل اتحادیه شرکت های تعاونی آبزیان خوزستان نیز از تعلل در اجرای برخی قانون های مصوب برای حمایت از تولید مانند آیین نامه اجرایی حفاظت و بهره برداری از منابع آبزی جمهوری اسلامی ایران مصوب پنجم اردیبهشت ماه ۱۳۷۸ هیات وزیران گلایه داشت.

در تبصره دوم ماده بیست و یکم این قانون آمده است: فعالیت های تکثیر و پرورش آبزیان دریایی و لب شور که از منابع آبهای شور و لب شور سطحی (با میزان شوری بیش از ۱۰ گرم در لیتر) استفاده می کنند از پرداخت آب بها و حق اشتراک معافند.

معلم گفت: با وجود اجرای این آیین نامه در استان های دیگر مانند بوشهر، اداره آب منطقه جنوب در ماه های پایانی پارسال بیش از ۳۰ مزرعه فعال آبزی پروری استان را پلمپ کرد که پس از پیگیری های صورت گرفته، از اواسط اردیبهشت ماه «به طور موقتی» پلمپ ها باز شد.

وی تاکید کرد برای صدور مجوز برداشت آب که مورد نیاز سازمان های دیگر مانند بانک هاست، باید تکلیف این موضوع روشن شود. مدیرعامل اتحادیه شرکت های تعاونی آبریان خوزستان همچنین اجرای برخی مصوبه های پیشین برای بخشودگی متفرقات بدهی صنعت میگو را راهگشا دانست.

به گفته وی، در سال ۱۳۸۸ دولت برای کمک به این صنعت یک هزار میلیارد ریال با بانک ها تهاتر کرد اما برخی بانک ها مانند بانک ملت همچنان در پرداخت بدهی خود به تولیدکنندگان مشکل دارند.

**** مسائل زیربنایی، دانش فنی و نیروی کار**
مدیر تعاونی تولیدی در چابهار نیز تاکید کرد که برای تهیه بچه میگو، ابزارها و دارو مشکلی ندارد. تولیدکننده میگو در شهر آبادان نیز گفت: اطلاع رسانی ها کافی و امکانات موجود خوب است.

همچنین به گفته تولیدکننده انواع آبریان در بوشهر، سازمان شیلات کشور و اداره های استانی درباره مسائل گوناگون، آگاهی رسانی دانشی خوبی انجام می دهد.

شاهرخ افزود: در تامین غذای آبریان مشکلی وجود ندارد و استاندارها نیز خوب است.

وی افزود: ما نیروی انسانی خود را به صورت فصلی تامین می کنیم و در این زمینه مشکلی نداریم.

از سوی دیگر، «سعید یلقی» پرورش دهنده این محصول در استان کردستان که در امر پژوهش صنعت آبریان نیز دستی دارد، گفت: توسعه پایدار می طلبد افراد صاحب فن و تخصص به بدنه این صنعت وارد شوند تا الزامات این نوع توسعه مانند رعایت مسائل امنیت زیستی، استاندارها، چارچوب های سازمان دامپزشکی و... را راحت تر بپذیرند. وی افزود: برگزاری کارگاه های آموزشی باعث انتقال یافته های تحقیقاتی داخلی و خارجی به مزرعه می شود و در این زمینه اتحادیه های فعال در زمینه آبری پروری باید پویایی بیشتری از خود نشان دهند.

این پرورش دهنده میگو در استان کردستان ادامه داد: فراهم سازی امکانات رفاهی مانند آب آشامیدنی، تلفن و جاده مناسب تا مزرعه های پرورشی به انگیزه بالاتر عوامل تولید و بهره وری بیشتر کمک می کند.

**** مدیریت زنجیره تولید**
نیکدست گفت: بهتر است مدیریت تولید در دست بخش خصوصی باشد. ما به

دلیل کمبود بودجه، انتظاری از دولت نداریم اما تعاونی ها، اتحادیه ها و اتاق های بازرگانی می توانند مدیریت بهتری اعمال کنند.

مدیر تعاونی تولیدی در چابهار ادامه داد: اکنون صادرکنندگان به طور مقطعی فعالیت می کنند اما می توان با بکارگیری تجربه و تخصص ویژه برای بازاریابی خارجی، کاری کرد که خریدار از آغاز چرخه، کنار خریدار باشد و حتی بر روند تولید نظارت کند. باید صادرکنندگان قوی در کنار تولیدکنندگان حضور داشته باشند.

به گفته وی، اکنون بخش های خصوصی دست به دست یکدیگر داده اند و خواسته خود را به واسطه ها گفته اند اما از دو سال آینده خریداران عمده باید برنامه ریزی دقیق داشته باشند و برای نمونه نمایندگان آنان در مناطقی مانند چابهار مستقر شوند.

یلقی، موضوع بازار و صادرات را از مهمترین مسائل نیازمند توجه در صنعت میگوپروری خواند و گفت: اتاق های بازرگانی باید برای ورود به بازارهای هدف تسهیلات صادراتی را جذب و تامین کنند.

این پرورش دهنده بخش خصوصی میگو در استان کردستان افزود: شرکت ها نیز می توانند برای دانش افزایی به یکدیگر کمک و یک درک مشترک از منافع مشترک ایجاد کنند.

وی از دولت خواست برای ارتقای مصرف سرانه آبزیان تبلیغ و شعار «میگو غذای سلامت» را در جامعه و مکان هایی مانند دانشگاه ها، بیمارستان ها، مراکزهای نیروهای مسلح و... همه گیر کند و حتی برای آن یارانه غذایی اختصاص دهد.

تولیدکننده آبادانی درباره هماهنگی همه اعضای زنجیره تولید بچه میگو، پرورش میگو، تهیه مواد غذایی، بسته بندی، توزیع و فروش گفت: همه ما گاهی با یکدیگر وحدت منافع داریم و گاهی تضاد اما می توانیم مشکلات را بین خود حل کنیم.

اسماعیلی تاکید کرد: نیاز ما، محدود شدن نقش دولت به نظارت و رفع کردن موانع موجود برای توسعه این صنعت ارزآور و اشتغالزاست.

شاهری صادرکننده نمونه میگو از استان بوشهر - پارسال ۲۵۰۰ تن از محصولات خود را به چین، ویتنام، امارات و مصر صادر و ۱۲ میلیون دلار ارز وارد کشور کرد - نیز درباره موانع صادرات گفت: تا سال ۱۳۹۰ نیز تا چهار هزار تن میگو به اسپانیا و ایتالیا صادرات داشتیم که از آن زمان تاکنون به سبب تحریم ها قطع شده است.

این تولیدکننده انواع آبزیان در بوشهر افزود: امسال درخواست زیادی از سوی شرکت های اروپایی بویژه مشتریان قدیمی (اسپانیا و ایتالیا) رسیده است اما باید زمینه پذیرش ال.سی شرکت های ایرانی فراهم شود.

مدیرعامل اتحادیه شرکت های تعاونی آبریان خوزستان بازار خوبی را برای امسال نوید داد و گفت: تا پارسال تولید زیاد و تقاضا کم بود اما امسال از آغاز دوره تولید، سفارش های خارجی زیادی وجود دارد که البته سامان دادن به آن، به بازاریابی بین المللی نیاز دارد. معلم، مهمترین بازارهای صادراتی تولیدکنندگان خوزستانی را امارات، لبنان و ویتنام اعلام کرد و گفت: در سال ۱۳۹۴ خوزستان ۱۱۰۰ تن صادرات میگو داشت که با در نظر گرفتن میانگین ۶ دلار برای هر کیلو، ارزش صدور این محصول ۶ میلیون و ۶۰۰ هزار دلار شد. مدیرعامل اتحادیه شرکت های تعاونی آبریان خوزستان پیشنهاد کرد برای افزایش صادرات، از منابعی مانند صندوق بانک کشورهای اسلامی و وام های ارزان قیمت گرفته و به بخش های نیازمند تزریق شود. از: مریم مسعود